

הלכות ברכות השחר מ"ג קעז

שמעך וכיוצא בזה הכל בעל פה ואע"פ שאמרו חז"ל דברים שבכתב אי אתה רשאי לאמרם בעל פה מ"מ כל דבר שהוא שגור ורגיל בפי הכל כגון אלו שאמרנו מותרו אבל אם לא שגור בפי הכל אע"פ ששגור בפיו אסור וי"א שמעם המנהג הוא שלא אסרו לומר דברים שבכתב בעל פה אלא שאומר כדי להוציא אחרים ידי חובתם (אבל כל אחד לעצמו מותר ויש לזוהר כסברא הראשונה אבל המקיל כסברא האחרונה אין צריך למחות בידו^א) וסומא מותר לקרות בעל פה לדברי הכל^ב משום עת לעשות לה' הפרו תורתך^ג:

ג טעם למה אומרים משנת איזהו מקומן וכו' ג' סעיפים:

א קבעו לשנות אחר פרשת התמיד^א פרק איזהו מקומן^ב וברייתא דרבי ישמעאל^ג כדי שיזכה כל אדם ללמוד בכל יום מקרא משנה ותלמוד דברייתא דרבי ישמעאל היא במקום תלמוד שהמדרש כתלמוד^ד ומפני שהיא תחלת תורת כהנים שהוא ראש לכל פרשת הקרבנות קבעוה אצל הקרבנות וכן משנת איזהו מקומן קבעוה אחר התמיד משום^ה שנאמר וכל מקום מוקטר מוגש לשמי וכי בכל מקום מקטירין ומגישין אלא אלו תלמידי חכמים שעוסקין בהלכות עבודה בכל יום בכל מקום שהם מעלה אני עליהם כאלו מקטירים ומגישים לשמי^ו ועו^ז מפני שבפרק זה אין בו מחלוקת^ז והוא משנה ברורה למשה מסיני:

ב אין קריאת פרק זה וברייתא זו עולה ללימוד משנה ותלמוד אלא למי שמבין אבל מי שאינו מבין צריך ללמוד ולהבין שאם לא כן אינו נחשב ללימוד שאף בתפלה מוטב להתפלל בלשון שמבין^א אלא שיש לומר שאף שהוא אינו מבין הקב"ה יודע כוונתו ומבין אבל אם אומר המשנה ואינו מבין אינו נקרא לימוד כלל:

ג יש מקומות שאין אומרים איזהו מקומן בבית האבל^א מפני שאסור בתלמוד תורה ואין זה נכון שכל שהוא סדר היום אין בו משום תלמוד תורה לאבל^ב כמו שיתבאר בסימן תקנ"ד^ג ובי"ד סימן שפ"ד:

א ד"ה לא צריכא. רא"ש קידושין פ"א ס' מג. טור ושו"ע.
 ב וראה גם לעיל ס' א מהר"ב ס"ט. וראה לקמן ס' נד סוף ס"ד בענין הקריש שלאחריו.
 ג זבחים פרק ה.
 ד תורת כהנים ריש פר' ויקרא.
 ה קידושין ל, א. וראה גם לקמן רס"י קנה. הל' ת"ת פ"ב ה"א. קר"א שם פ"א סוף סק"א.
 ו עי' הל' ת"ת פ"א ה"ד. פ"ב ה"א וש"נ. וראה גם לעיל ס' מז ס"ב.
 ז טור. לביש. וראה ב"ה. פרישה ס"ק ג.
 ח מלאכי א, יא.
 ט מנחות ק, א. וראה לעיל רס"י מת, שבפסוקי הקרבנות אמרין ונשלמה פרים שפתינו.
 י חידושי רא"ה ברכות לב, א. ב"י. לבוש. עי' חקרי הלכות ח"ו יא, ב.
 יא מ"א ס"ק ב. וראה גם הל' ת"ת פ"ב ה"ג.
 יב עי' הטעם לקמן ס' קא ס"ה.
 יג כנסת הגדולה ומ"א ס"ק א.
 יד ולענין ברכת התורה עי' לעיל ס' מז ס"ח וש"נ.
 יז ס' זה בשו"ע לא הגיע לידנו, וראה טושו"ע שם ס"ד. וראה ס' המנהגים - חב"ד ע' 47 לענין תשעה באב.

ג ראה לקמן ס' נח ואילך.
 ד טור ושו"ע. לבוש. ולענין פסוקי המוספין עי' לקמן ס' תפח ס"ח. ולענין מפטיר עי' לקמן ס' רפד ס"ד.
 ה גיטין ט, ב. וראה גם לקמן ס' רפד שם. הל' ת"ת פ"ב ה"ג.
 ו ר"ת. הובא במדרכי גיטין שם רמז תז. טור בשם דודו ר' חיים באור זרוע הלכות תפילין (ח"א ס' תקמה). שו"ע.
 ז אור זרוע שם. דרכי משה. מ"א.
 ח רא"ש הובא בטור. תוס' המורה יד, ב ד"ה דברים. לבוש.
 ט תענית כת, א. תוספות ישנים ביומא ע, א ד"ה ובעשור.
 י מ"א.
 יא רדב"ז ח"ד ס' קלה הובא במ"א. וראה גם פר"ח. חקרי הלכות ח"ו י, ב.
 יב תוספות ב"ק ג, ב ד"ה כדמתרגם. מ"א.
 יג תהלים קיט, קכו.

סימן נ

א תשובת רב גמרוני (ס' ט, ובאוצה"ג ברכות חלק התשובות ס' שסט). סדר רב עמרם. תוס' קידושין ל,